

KURJER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 15. Sierpnia V. S. R O K U 1808.

S. PETERSBURG V. S. d. 4 Sierpnia. Szef 21 pólku strzelców GM. Łaptiew pełnić będzie obowiązek wojennego Gubernatora na wyspach Esel i Dago zarządzając oraz interessami cywilnymi, dopóki woyska tam rozłożone stać będą na miejscu. Konsyliarz Franken w nadgodę ratowanego od zguby okrętu z prowiantem skarbowym został konsyliarzem kolleskim. Tajny konsyliarz Bakunin będzie Senatorem zostając przy dawniejszym obowiązku cywilnego Gubernatora w S. Petersburgu, zasiadać ma w 2 departamencie Senatu, ilekroć od innych zabaw czas wolny mieć będzie. Aktualny Kammerher Wsiewołodski został naczelnikiem teatrów w Moskwie. Zmarłego GL. Chruszczowa żonie Elżbiecie z Munnichów naznaczono pensyi dożywotniej 2160 rubli.

Za najwyższym rozkazem Minister sprawiedliwości X. Łopuchin donosi Szlachcicowi z Mohilewskiego powiatu Bazylemu Hutorowiczowi skarżącemu się na 3 departament Senatu, że iemu odmówił majątku Uwarowicz; że J. J. Mość znajduje wyrok Senacki słusznym i z prawami zgodnym, przeto prozbę rozkazuje zostawic bez żadney uwagi.

WIEDEN d. 6 Sierpnia. Przez Semlin odbieramy potwierdzenie dawniejszey wiadomości o wtargnieniu woysk Ottomańskich w granice Serwii, co stało się sposobem następującym. W. Wezyr odebrawszy ostatnie rozkazy od Sułtana Mustafy 4 w półowie czerwca, żeby zagał kampanią, ruszył na czele potęgi całej z Adrianopola ku Bułgarii; ciągnąc nieprzerwanie dni 12 przebył na koniec z wielką trudnością góry najwyższe tej prowincyi Gotscha Balkan zwane, dopiero woyska Tureckie d. 1 i 2 lipca w mieście Sophia spoczywać zaczęły. D. 4 w pierwszym Meczecie odprawiał się obrządek uroczysty ukazania żołnierzom i obywatelom licznie zgromadzonym chorągwi Proroka Mahometa, który odbywał najstarszy z przytomnych w obozie Turecki Uhlema, przy nieustannem strzelaniu z armat; potem zaczęły się publiczne modlitwy, naostatek czytano zapowiedzenie wojny Chrześcianom. Emirowie stróżę chorągwi Prorockiej, których ma być w obozie 12 t. inne zastępy wykonywały iedne po drugich przysięgę, i posrod nieustających okrzyków terazniejsza wojna religijną jest ogłoszona.

Cały ten obrządek trwał dni 4; nie tają się Ottomani; że ich zamiarem jest w prowadzeniu tej wojny, jeżeli szczęście posłuży, nie tylko Serwii odzyskać, ależ wszystkich Serwianów zamordować bez różnicy wieku, płci, stanu, wyiowszy same tylko niemowlęta i dzieci mniej 8 lat mające; do czego ich pobudza zemsta, iż Chrześcianie w początkach i przeciągu trwających rozruchów mieli

nie tylko wytracić bardzo wiele familii Tureckich w kraju osiadłych, ależ dzieci i niemowląt Muzułmańskich tysiące przymusić do przyjęcia swoich obrządków, nad którą większej zniewagi nie znają Ottomani; łatwiej nierównie i prędzej darowaliby Serwianom tę śmiałość, że odważyli się broń podnieść i wypowiedzieć posłuszeństwo Sułtanom. Po zakończeniu wszystkich obrządków z rozkazu Wezyra W. Basza Soliman pierwszy ruszył z Sophii do Nissy na czele przedniej straży, która z woysk Azyatyckich tylko się składa i na miejscu stanął d. 11. Po krótkim spoczynku nastąpiły mniejsze gonitwy d. 13 i 14, nakoniec Turcy szturmem dobyli redutę warowną Deligrad zwaną; w tej rozprawie lud Chrześciański ztracił z chorągwie, 9 armat, wiele ammunicyi i żywności.

Za przednią strażą Baszy Solimana poszły inne woyska Tureckie z dywizyami d. 8 i 9, z których 1 przez Albanią zmierza do Bośni, a złączwszy się z Arnautami i Bosniakami stanie pod Zwornik i Uschitza; druga prosto idzie do Nissy. To pewna że Wezyr W. nie ma ludu nad 100 t. iakożkolwiek ustne i pisane powieści liczbę woysk iego pomnożyły; w tym tłumie nad 30 lub 40 t. Europejczyków znaleźć trudno, 60 do 70 t. jest Azyatyckich żołnierzów niekarnych i źle ćwiczonych. Wiadomo iakie rozkazy w Belgradzie wydał Senat ostrzegając Serwianów o blizkiem niebezpieczeństwie. Naczelnik Czerny z drugiemu wozami pośpieszył do obozów gdzie czyli już zaszły krwawe bitwy, iak spodziewać się trzeba, czekamy doniesienia.

Pokazało się teraz, że miasto Widdin nie przez Wezyra W. lecz przez niejakiego dowódcę rozbójników szturmowane było nad którym Basza odniósł zupełne zwycięstwo. Nie tu więc Ottomani pośpieszający do Serwii przeszkodę znaleźli, ale w drugiej stronie; inni buntowników dowódca imieniem Willi zgromadził lud swój w Trikalah; przeciw temu poszedł Bey Seres Ismael, przyłączyło się do niego wielu Baszów z dywizyami, razem wszyscy na nieprzyjaciół nastąpili, gdzie po 4 dniowej pracy z wielkiem krwią przelaniem bunt usmierzono. Kapitan Basza z flotą Ottomańską opuściwszy Constantinopol do ciasniny Daldanelskiej wypłynął.

Arcy X. Karol Ambroży Prymas Węgierski na Arcy Biskupa Grańu w naszej stolicy został poświęcony w przytomności Cesarza z familią i całego dworu. W. Marszałek X. Trautmansdorf pojechał do Presburga czyniąc gotowość do następującego seymu; Cesarz mieszkać będzie w pałacu X. Graskowicz, Arcy XX. w Prymasowskim; na załogę tamże zprowadzono półki kirysyerów następcy tronu, Hohenzollern, grenadyerskie Beniowskiego, Sple-

ny. Deputatów swoich miasta i Comitaty zgodnie wybierają. Ministrowie Ottomańscy w Constantinopolu ogłosili, że bawełna i drugie produkty z krajów Tureckich lądem i wodą iść mające do Francji, odtąd będą wolne od cła wszelkiego, byleby o ich przeznaczeniu poselstwo Francuzkie zaświadczyło. Podziśdzień Monarchia Austriacka i wielka część Niemieckich krajów Antylskie produkty i Indyjskie przez Trieste odbierała za pośrednictwem Amerykańskich okrętów; które ponieważ towary wspomniane brały, nie z własnego kraju, lecz u Anglików nabyte; już zaś Kongres ogłosił wszystkie porty swoje zamkniętymi, a handel z Europą przerwany; dla tych przyczyn rząd nasz postanowił, ażeby odtąd Amerykańskie okręta jako podejrzane, i przeciw zakazom własnej zwierzchności żeglujące, do portów Austriackich nie były przyjmowane, lecz natychmiast odsyłane gdzie im się podoba; to rozrządzenie zasnuć wiele kupców i produktom zamorskim dało cenę wysoką, która dość była mierna.

Zaciąg pierwszych i drugich batalionów rezerwy naysposobniej idzie; w całej Monarchii Austriackiej lud jest przekonany, że od tego środka zawisło zbawienie ojczyzny; przeto chętnie każdy z obywateli podaje imię swoje do zaciągu dobrowolnego, i koszt wszelki łoży, chcąc ulżyć skarbowi ciężar niezmierny. To pewna że uzbrojenie i oporządzenie zupełne każdego człowieka kosztuje więcej 150 zł. ryń. Stany niższej Austrii na zieżdzie walnym uchwałyły na siebie przyjąć opatrzenie 300 t. ludzi; broń starą nawet, iak w arsenalach krajowych znaleźć się mogła pozostała od najazdu Francuzkiego wzięto ku potrzebie publicznej. Coś podobnego zrobiły stany Stiryi i Carinthii. O zapale powszechnym i ochocie służenia krajowi ztąd najlepiej sądzić trzeba, że nie ma w całej Monarchii prowincyi, powiatu, wsi, miasteczka, któreby nie dostarczyły ludu nad przepis liczbę kilkakroć większą, rzadko gdzie nawet losy ciągniono, nawięcej było ochotników. O czem Cesarz odebrał doniesienia od kommissarżów z nayswyższem ukontentowaniem. Gdy naród Węgierski za przykładem pójdzie Austriaków, Czechów, Morawczyków, bez wątpienia Monarchia chociaż po traktacie Presburskim w granicach uszczuplona, poważniejszą będzie i silniejszą, niż kiedykolwiek była pod panowaniem Karola 6, Maryi Teresy i Józefa, Leopolda 2. Jeszcze bowiem niektórzy mają nadzieję, że Franciszek i znajdzie środek pogodzenia chęci swoich z prośbami Węgrzynów, już słysząc że ważny port Trieste do tego Królestwa będzie przyłączony, iak Fiume w roku przeszłym, ażeby narodowe produkty łatwiej za granicę mogły być wyprowadzane.

MUNCHEN d. 28 lipca. Królewicz następca tronu Bawarskiego wyjechał do Stuttgartu, zkad przesięwemie podróż do Szwajcarów, gdzie dotąd bawi Król Wurtembergski oglądając cokolwiek w tym kraju znalazł godnego uwagi; zastanawia Monarchę naysbardziej gospodarstwo wiadome obywatela Fellemberg mieszkającego w bliskości Berne, który przez maszyny od siebie wynalezione do tego przyszedł, iż mniej bez porówna-

nia zasiewając od drugich, mniej nieskończenie używając do roli rąk i bydła, kilkakroć większe plony zbiera; do wsi jego zbiegają się z Szwajcarskich i sąsiedzkich krajów ciekawi gospodarze, w których tłumie znalazło się kilkunastu, co umyślnie przybyli dla nauki, ażeby pożyteczne wynalazki w dobrach własnych upowszechnić mogli.

W Bawarskim kraju postać jest wojenna; urlopowanych żołnierzy zwołano pod chorągiew, officyerom do półków powracać kazano przed koncem Sierpnia; załogę w Auszburgu pomnożono do 5 t. nie słysząc jednak żeby kiedy zaczęte być miały roboty około twierdz miejskich, które powszechnym nakładem całego związku Reńskiego rozszerzyć zalecono jeszcze r. 1805. Król Maksymilian wszystkie półki konne wojsk swoich pomnaża, tak żeby z nich każdy odtąd liczył głów tysiąc. Z drugiej strony nad brzegami Renu zgromadziła się wojska Francuzkie, ile ich tam nie widziano w r. 1805 przed zaczęciem wojny. Marszałek Kellerman zatrudnia się ćwiczeniem onych; od wielu regimentów konnych i pieszych oderwane kompanie pospieszają wgląd Francji, gdzie będą użyte do formowania półków nowych z nowo zaciężnej młodzi. Twierdze Moguncyi i Casselu nad Renem zaczęto pilnie naprawiać, 1600 wieśniaków nad tem pracuje prócz załogi. Przez Frankfort szły niedawno ekipaże i konie W. X. Berg i Clivii, iak słysząc do Włoch, zkad urosł nie pewny domysł, że ten pan rzadzić zacznie w Neapolu; kraje zaś jego Niemieckie przejdą pod rozkazy Imperatora Napoleona. Seym Westfalskich stanów nie jest ukończony; jest pogłoska, że to Królestwo ma być w granicach znacznie rozszerzone. Los kraju dawniej Pruskiego Bareuth, Erfurt, etc. dotąd nie pewny, zajęte są żołnierzem Francuzkim.

W Bawaryi ludzie na tem znający się powtarzają bardzo pilnie doświadczenia dawniej uczynione w Paryżu i drugich miastach Francuzkich, iakim sposobem zastąpiony być może niedostatek Quinquiny; ta Kora szacowna z drzew Perujskich pochodzi; od zaczęcia wojny między Angią i Hiszpanią rzadka i droga być zaczęła, gdy morze jest zamknięte, przerwana między Europą i Ameryką komunikacya; ta w okolicznościach dzisiejszych trudniejszą jeszcze stać się może, i przeto lekarze Francuzcy znaleźli, że kora z młodocianych gałązek dzikiego kasztanu wcześniej zebrana, wysuszona, i na proszek ztarta miejsce Quinquiny zastępuje; co rząd po całej Monarchii ogłosić kazał. Podobnym sposobem uczony Parmantier w Paryżu znalazł, że cukier dobry robić można z szczątków jagod winnych od wytłoczenia pozostałych; i ten jego wynalazek powtarzamy w krajach Niemieckich. Słowem wszystkie dziś usiłowania uczonych Francuzów, i drugich Europejczyków na to są zwrócone, ażeby kraje lądowe odtąd obchodzić się mogły bez produktów zamorskich, tych szczególnie, które są potrzebniejsze, nie płacąc Anglikom Amerykańskich i Indyjskich osad właścicielom zwykłej daniny; iżkoż w części przynajmniej tego dokazano; resztę sprawi ułatwienie handlu i komunikacyi z Egiptem, Arabią, Turcyą

Azyatycką, z kąd między innemi już przywieziono do Europy niezmierną ilość bawełny, która manufaktury oney potrzebujące na czas długi opatrzyła. Mustafa 4 Sułtan iedno podziśdzień, iak się zdaie trzymający z lądowemi Mocarstwami przeciw powszechnemu onych nieprzyjacielowi Brytań-nii W. ułatwia wszelkim sposobem handel podda-nych swoich z Europą, który gdyby nawet nie mógł być prowadzony morzem, kwitnąć może lą-dem, i aczkolwiek przy wielkich trudnościach i przeszkodach, niemają korzyść wszystkim stronom przyniesie. Nie ieden z polityków spodziewa się widzieć wkrótce handel na stopniu, na jakim był w 15 wieku przed odkryciem drogi około Przylądka dobrej nadziei.

PARYŻ d. 30 lipca. O rozruchach trwających w Hiszpanii nie mamy nie nowego, rząd nasz i Madrycki nie nie ogłasza, czekając podobno przywrócenia zupełnej spokojności; to pewna, że duchowienstwo wyższe, szlachta, najznacniejsi obywatele podlegają nowemu panu, przekonani że inaczej Monarchia upaść musi, wyniszczona domową wojną, obowiązana utrzymywać liczne armie Francuzkie, pozbawioną handlu z osadami zamorskimi. Sami tylko pospólstwo słuchając nieznaomych naczelników bunt podniosło. Żadne rapporta urzędowe do nas nie przysły o związku Anglików z rokoszanami, o stanie dzisiejszym Hiszpańskich portów, arsenałów, flott koronnych, o liczbie uzbrojonych buntowników, o zaszytych u-tarczach z niem, słysząc tylko, że twierdzą Figueras opowiadający w Catalonii nie długo ią trzymali wyparci przez G. Duhesme. A jeżeli nie wiemy doskonale, co się stało w prowincjach Europejskich, nie dziwnego że nie słyszymy nic o zamorskich osadach Króla Katolickiego, dokąd pierwsza wieść o zaszyty rewolucyi ieszcze podobno nie przyszła.

Jak tylko Król Józef z Bayonne wyiechawszy stanął za rzeką Bidassoa na ziemi Hiszpańskiej, w Madrycie i po innych miastach całego Królestwa, które rząd nowy uznają, bito w dzwony, z armat strzelano, lud czynił okrzyki radośne, domy oświecał, ciesząc się z przybycia pana i nadziei przywrócenia pokoju oyczyźnie, Burgos okazało przyjele Monarchę, który pociągając łaskawością ku sobie obywatelskie serca, wolnością obdarzył wielu obwinionych o wpływanie do rozruchu nie dawno potłumionego; to samo na kilku innych miejscach uczynił.

Imperator Napoleon zabawił nie długo w mieście Stołecznem Nawarry, gdzie się narodził w 16 wieku Henryk 4, ztamtąd zwiedzał kilka innych na południu, wczora miał stanąć w Bordeaux. Nowa Hiszpanii Królowa z Neapolu przez Lyon przejechała. Baron Rosenkrantz, który przyniósł order Duński Napoleonowi od Fryderyka 6, otrzymał w podarunku tabakierę z portretem Francuzkiego Monarchy; i niesie do pana swego własnoręczny list od niego.

Woyska nasze Hiszpanią zastępujące pomnażają się coraz bardziej; dowód że wszystkie trudności tam nie są ułatwione. Rodanem przez Lyon idą statki żołnierzem lądowem, który w dół rzeki pły-

nowszy na ląd występuje, i podwojami kończy podróż do Perpignan, z kąd przez Catalonią ciągnąc przyłączy się do armii teraz wynoszącej głów 150 t, najwięcej żołnierza wzięto ze Włoch. Bunt Hiszpańskie nie są niebezpieczne; po usmierzeniu Nawarry, Arragonii, Castilii, rokoszanie największą siłę zgromadzili w Valencyi i Murcyi; tam przeznaczony jest Marszałek Moncey i G. Duhesme; już zaś Marszałek Bessieres ma pokonywać buntowników w Asturyi i Gallicyi. W prowincjach Hiszpańskich które są blizkie gór Pyreńskich, panuje niedostatek żywności; Francya wszystko dla woysk swoich i wiernych obywateli dostarczać musi. Angielskie floty zbliżyły się teraz do prowincyi Króla Katolickiego nad brzegami sroziemnego morza położonych; dywizya iedna krąży ciągle między Barcelloną i Marsellą, tak że komunikacya Francuzów z Hiszpanami morską zupełnie jest przerwana. Z Cadix, Ferrolu, Carthageny, Corogne innych portów żadne wiadomości nie przychodzą; co tem bardziej nas niepokojnymi czyni o los floty Hiszpańskiej i Francuzkiej, która w tych portach stoi; wierzyć iednak nie chcemy żeby Hiszpani zapominając o sobie te porty, okręta własne i nasze, morskie zbrojownie wydawali nieprzyjaciółom Europy lądowej, a przez to sami sobie odieli nadzieję nawet rozkazywania osadom zamorskim.

W stolicy Neapolu i całym Królestwie z ambon czytano odezwę Króla Józefa, i akt konstytucyjny tłumaczono ludowi. Przesyłając to dzieło Monarcha pisał do rady stanu. Rozkazałem Ministrowi sprawiedliwości, powiada, was zgromadzić, ażebyście przeczytali odezwy moje do narodu i prawa nowe, które w Bayonne dokończyłem. Z większem zaiste ukontentowaniem byłoby dla mnie, gdybym mógł w Neapolu z wami spólnie roztrząsać ważne dzieło, iak w drugich okolicznościach zwykłem czynić dla dobra narodu. Jednakże w tym nawet pospiechu znajdziecie, iak trzymam się statecznie moich prawideł; nie odstąpiłem onych w akcie konstytucyjnym, który moim zdaniem zachować zdoła do czasów potomnych, cokolwiek dobrego uczynić mogłem dotąd dla kraju; otworzyć nowe źródła publicznej i domowej szczęśliwości. Umierają ludzie, prawa dobre i ustawy są wiecznotrwałe, i częstokroć więcej niż przemysł i zabiegi panującego przyczyniają się do wyniesienia narodu na stopień potęgi i sławy nieskończenie wyższości. Na tron Neapolitański wstępując znalazłem wasz naród pozbawiony konstytucyi; dałem ią, czas może wydoskonalić. Królowie po mnie panować mający w szczęśliwszych czasach mogą więcej dokazać, żaden z nich upewniam nie będzie miał więcej przywiązania do was i szacunku nademnie. Winienem uczynić głośne wyznanie dla honoru Neapolitanów, iż z obywateli Królestwa tak wielu, w których ufność moją położyłem, nie zawiodł iey żaden, chociaż namiętności ludzkie musiały być koniecznie zapalone wojną zewnętrzną i domową, które przez ciąg cały rządów moich prowadziłem. Przekonany o tej prawdzie mówiłem nie raz: Łatwiej jest zpotwarzyć każdy naród, niżeli dobrze go poznać. Gdy zaś doskonale poznałem chara-

ter, wierność, i mężstwo Neapolitanów, bolesno mi będzie oddalać się od tego ludu na którego uszczęśliwienie i chwałę pracować tak bardzo pragnęłam. Jedną tylko cieszy mnie uwaga, iż wierne poddaństwo jest przeświadczone o szczerość i mego wyznania.

Były Król Hiszpański Karol 4 w Compiègne zachorował, kilku sławniejszych lekarzów do niego wezwano, między innemi ztąd wyjechał Portal. Od Valencay do wspomnianego zamku rozstawione są konie, wnosimy że X. Asturyi z drugimi Infantami zamysła odwiedzić oycę chorego. Pamiątkę doroczną narodzin Imperatora Napoleona d. 15 sierpnia uroczystie obchodzić będziemy, do czego stolica nasza kosztowne przygotowania czyni; ten Monarcha dłużej podobno zabawi w departamentach zachodnich, niżeliśmy rozumieli; słysząc nawet, że postanowił teraz widzieć wszystkie porty i morskie zbiorowiska państwa swego nad Oceanem i morzem północnem leżące; które po interessach Hiszpańskich najbardziej zwracać ku sobie uwagę powszechną. Ponieważ w Antwerp i Flessingue zgromadzamy dość znaczną potęgę, ta zaś dla bliskości od Angielskich brzegów najłatwiej może zanieść i naład wysadzić nieprzyjacielski wojsko nasze, przeto Admiralicja Londyńska, nie lekając się już flotylli w Boulogne i Calais stojącej która jest rozbicią, liczne eskadry zprowadziła ku brzegom Hollenderskim, zkad wnosimy, że nieprzyjaciół zamysła szturmować pomienione dwa porty. Zabiegając wszelkim przypadkiem rząd nasz uczynił gotowość wszelką na przyjęcie Anglików; brzegi, przystępy tak licznym żołnierzem i batteryami osadzono pod Flessingue, uście rzeki Escant tak jest obwarowane, iż spokojnie poglądać mogą Francuzi na przedsięwzięcia floty Angielskich, gdyby te nawet lądową potęgą zasilone były.

Z wysp naszych Martiniki i Guadalupe czasem przybywają okręta cukrem i kawą ładowne; te jednak nie dostarczyłyby potrzebom całego narodu, a cena produktów zamorskich byłaby coraz wyższa, gdyby nie działało się we Francyi co się dzieje w Niemczech, gdzie wiele rzeczy taniej dziś dostać można niż w Hollandyi, nie dla tego żeby tam była ich obfitość większa, lecz że mieszkańcy wielu produktów cudzoziemskich potrzebować zapominają, przestając na krajowych. Skryte są zamysły rządu naszego, wielkie przygotowania do zamorskich wypraw we Francyi i Hollandyi, te jednak rychło nastąpić nie mogą, gdyż nad morskimi brzegami dziś mało jest żołnierza, od armii zaś rozłożonej w Pruskim i Niemieckim kraju nie nie przybywa.

COPENHAGA d. 29 lipca. Szczegółne jest położenie państwa Duńskiego; mamy wojnę z Anglikami i Szwedami, jednak o nieprzyjacielskich czynnościach nie słyszymy; morzem i lądem zagrożeni obywatele Selandyi dawno żyją w pokoju głębokim, kończy się rzecz na tem, iż widząc kłójące w bliskości brzegów swoich przeciwnie floty, a domyslać się że nam chcą szkodzić, pod bronią stoiemy czuwając we dnie i noc nadaremnie, gdyż dotąd nie mieliśmy nigdy zręczności okazania mężstwa i ochoty naszej. Przy-

czynę tej nieczynności obu stron któż zgadnie? albo jak długo trwać będzie?

Słysząc że Król Szwedzki był w Szwecji, lecz o jego przedsięwzięciach i obrócie floty Admiratów Saumarez i Hood nic prawie nie wiemy; z Norwegią komunikacja dotąd nie otworzona, nie z tego kraju prócz niepewnych pogłosek niema. Rząd nasz wynajduje środki, ażeby mógł przesłać do Christianii, Bergen, Drontheim, innych portów cokolwiek zboża, którego Norwegianie corok wiele zprowadzać zwykli z drugich prowincji państwa Duńskiego. Ważniejsze miasta nasze w Holstyińskim Xięstwie, Altona, Gluckstadt, Tonningen, Husum etc osadzone są żołnierzem zprzymerzonym. Kommendant Hiszpanów Margrabia La Romana miał otrzymać order legionu honorowego od Imperatora Napoleona.

R Z Y M d. 15 lipca. Po ogłoszeniu nowej konstytucyi w kraju Neapolitańskim i wyjeździe Królowej do Hiszpanii, zrodziło się między obywatelstwem pytanie, kto w Neapolu panować będzie. Zdania są podzielone, jedni twierdzą, że W. X. Berg i Clivii państwo Niemieckie zamieni na nowe, rozumieją drudzy, że sam Król Józef przyjmując Hiszpańską koronę dawnej nie złoży, a zatem Neapol pod jego berłem zostanie jak był przez wieki 16 i 17 pod rządem Królów Katolickich. Królowa iadąc przez miasto nasze nad godzinę nie zabawiła. W dzień Św. Piotra i Pawła Ociec S. odprawił nabożeństwo prywatnie w Kapicy pałacu Quirinalskiego, gdzie obecnych było Kardynałów tylko 7. Watykański Kościół według dawnego zwyczaju nie był dnia tego iluminowany, ogniów sztucznych nie zapalono. Kommenderujący wojskiem Francuzkiem w państwach kościelnych G. Miollis żołnierza swego utrzymuje w ścisłej karności, mieszkańców w pokoju głębokim. Wice Król Eugenisz nieustannie jest w podróży; zwiedziwszy Wenecyę, Bononię &c. był naostatku w prowincjach niedawno od państwa Rzymskiego do korony Włoskiej przyłączonych. W Udine i Palmanuova magazyny wielkie założyć kazął; słysząc że w tych stronach mają być wkrótce wytknięte z obozy na 40 do 50 t. żołnierza.

AMSTERDAM d. 2 Sierpnia. Król Ludwik w podarunku posłał do Wiednia Cesarzowi Franciszkowi 24 piękne konie. G. Knobelsdorf który w r. 1806 posłował u Imperatora Napoleona od Berlińskiego dworu, tenże urząd sprawować będzie w Hollandyi. Admirat Angielski Pellew podbiwszy port Onrust blisko Batawii, i zabrawszy w nim eskadrę naszą, atakować nie śmiał pomienionego miasta, gdzie Gubernator G. Daendels miał wszelką gotowość do odporu. Monarcha Francuzki iadąc przez miasto Pau stolicę Nawarry oglądał Lyceum i stary zamek; w którym niegdy narodził się i był wychowany Henryk 4. Księga praw cywilnych Francuzka wkrótce u nas przyjęta będzie; wyznaczeni kommissarze układają prawo kryminalne. W Texel i innych portach Hollenderskich uzbrajanie wojennych okrętów idzie z pośpiechem większym nad inne czasy; lecz to wszystko rząd pokrywa statecznie grubą zastoną.